

Címe: Jules Verne: Az Antillák világa A

Forrás: Ifjúsági irodalmi weboldal

Szöveg típusa: elbeszélő

Szöveg olvashatósága: közepesen nehéz

Kérdések nehézsége: könnyű, közepes, nehéz

Javasolt felhasználás: 5–6. évfolyam.

Verne Gyula: Az Antillák világa című regényének története

1. A regény főszereplői egy angol iskola diákjai. Az iskola tanulmányi versenyén legjobban szereplő diákok közül tizenegy kalandos hajóúton vehetnek részt egy gazdag hölgy jóvoltából. A hajóutat az *Alert* vitorlásra teszik majd meg. Mire azonban megérkeznek a hajóhoz, az *Alert* legénységének helyét egy kalózbanda veszi át. Amikor a kalózsok megtudják, hogy a diákok útját fizető gazdag hölgy busás jutalmat adna a matrózoknak a hajóút végén, elhatározzák, hogy végigjártassák a „rendes” matrózok szerepét.
2. A hajó az előre eltervezett útiterv szerint halad, a diákok minden megállóhelyen kiszállnak körülnézni. Az út során többször is majdnem fény derül a kalózsok kilétére, de Harry Markel kalózvezér hidegvérének köszönhetően mindig megússzák a felfedezést. A diákok eközben természetesen abban a hiszemben vannak, hogy a legénység csupa becsületes matrózból áll.
3. A hazafelé vezető úton kiegészül a társaság egy fiatal tengerésszel, aki Liverpoolba igyekszik, s ő azonnal látja, hogy valami nincs rendben a legénység körül. Egy véletlennek köszönhetően kihallgatja a kalózsok beszélgetését, s elhatározza, hogy megszökteti a diákokat a kalózsok kezei közül. Éjjel csónakba szállnak és a ködös tengeren elhagyják a hajót. Hosszú órákig tartó csónakázás után végre találnak csak egy hajót – a sajátjukat. Vissza kell menniük a fedélzetre, annál is inkább, hiszen már hajnalodik, s a kalózsok könnyedén utolérhetik őket, ha észreveszik a szökést.
4. A fiatal tengerész azonban új tervet eszel ki, s a hajó ál-legénységét ügyesen bezárják egy szobába, miközben elfoglalják a hajót. Kezükbé veszik az irányítást, de a viharos tengeren csak nagyon nehezen haladnak előre. A vihar során kigyullad a hajó, menekülniük kell. A fiatal tengerész és a diákok beszállnak egy csónakba, s a sorsukra hagyják az *Alert*-et. Néhány nap múlva szerencsésen rájuk talál egy gőzhajó, s így megmenekülnek.

1. Hogy hívják a hajót, amin a diákok utaznak?

.....

1-es kód: Alert

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A megfelelő elem azonosítása.

Nehézség: könnyű.

2. Miért játsszák el a kalózok a matrózok szerepét?

.....

.....

1-es kód: például:

- Hogy megkapják az öreg hölgytől a jutalmat.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az olvasottak újbóli átfutása, a megfelelő elem azonosítása.

Nehézség: könnyű.

3. Szerinted miért a tervezett úton halad az *Alert*?

.....

.....

1-es kód: például:

- Mert a kalózok nem akarják leleplezni magukat.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. Motiváció azonosítása.

Nehézség: közepesen nehéz.

4. Szerinted miért adta azt az utasítást a diákoknak az öreg hölgy, hogy minden kikötőben kiszálljanak?

.....

.....

.....

.....

2-es kód: teljes válasz, például:

- Azért, hogy sok új dolgot megismerhessenek.
- Hogy ne csak a hajón lévő dolgokkal ismerkedjenek meg. (Implicit módon szerepel benne a megismerés gondolata.)
- Hogy világot lássanak.

1-es kód: részleges válasz, például:

- Hogy ne végig a hajón üljenek.
- Hogy mozogjanak is egy kicsit.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. Plauzibilis motiváció kikövetkeztetése.

Nehézség: közepesen nehéz.

5. Milyen tulajdonságok jellemzik a hajóúton részt vevő tanulókat? Indokold meg válaszodat!

.....

.....

.....

.....

2-es kód: teljes válasz: helyes jellemzés ÉS indoklás, például:

- Jó tanulók, mert részt vehetnek a kiránduláson.
- Bátrak, mert miután megtudják, hogy a kalózok kezébe kerültek, megpróbálnak elszökni.

1-es kód: részleges válasz: helyes jellemzés indoklás nélkül, például:

- Jó tanulók.
- Bátrak.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés, érvelés. A tanuló felismeri, milyen tulajdonságokkal kell a diákoknak rendelkezniük, hogy részt vehessenek a hajóúton, vagy megállják helyüket a fenyegetett helyzetben.

Nehézség: közepesen nehéz.

6. Mit tudunk meg az olvasmány 4. bekezdéséből? Karikázd be, IGAZ-e vagy HAMIS!

Azt tudtuk meg, hogy:

A sok viszontagság ellenére jól végződik a kaland.	IGAZ / HAMIS
Az első szökési kísérlet sikeres.	IGAZ / HAMIS
A viharos idő kedvez a diákoknak a szökésben.	IGAZ / HAMIS
A fiatal tengerész húzza ki a diákokat a csávából.	IGAZ / HAMIS

1-es kód: IGAZ, HAMIS, IGAZ, IGAZ

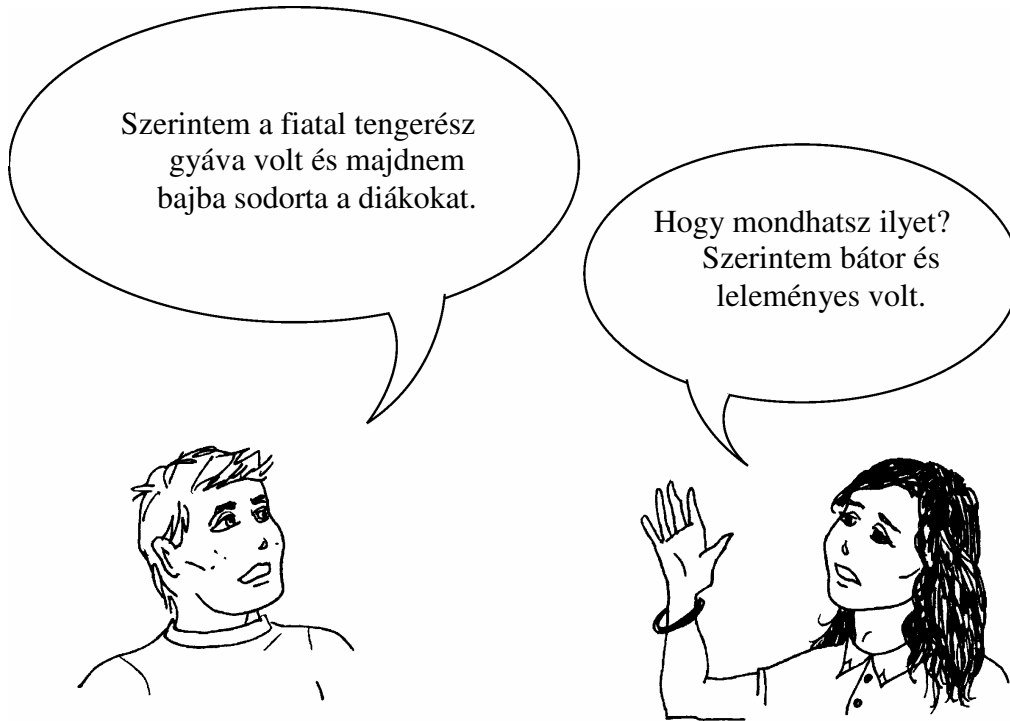
0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés. A tanuló feladata a megfelelő bekezdés és annak tartalmi elemeire hivatkozó állítások igazságtartalmának elbírálása.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. Íme egy részlet két olyan diák beszélgetéséből, akik olvasták ezt az olvasmányt.

1. beszélő

2. beszélő

Keress példákat a szövegből, amelyekkel ezek a diákok alá tudnák támasztani véleményüket!

1. beszélő:

.....

.....

2. beszélő:

.....

.....

2-es kód: a tanuló mindkét véleményhez helyes érveket talál.

1-es kód: a tanuló csak az egyik véleményhez ír helyes érveket.

1. beszélő:

- Sokkal korábban is tehetett volna valamit.
- Jobb ötletei is lehettek volna, így még baja is eshetett volna a diákoknak.

2. beszélő:

- Bátor/jószívű, mert segít a tanulóknak a gonosz kalózzal szemben.
- Leleményes/okos, mert jó tervei vannak a tanulók megmentésére/ rájön, hogy a matrózok valójában kalózzok.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: érvelés, reflektálás.

Nehézség: nehéz.